

**KRINGVARP
FØROYA**

MÁLPOLITIKKUR

FYRI KRINGVARP FØROYA

Inngangur

Kringvarp Føroya (KVF) er útvarp, sjónvarp og netvarp til allar føroyingar. Sum einasti miðil av sínum slagi framleiðir KVF tilfar á føroyskum, og tí er málið eitt av størstu ábyrgdarøkjunum hjá stovninum, og eigur stovnurin at ganga á odda, bæði tá ið tað kemur til at varðveita og at endurnýggja málið. Og so hevur KVF eisini eina lógarbundna skyldu til at hava gott mál og at fjálga um tað.

Endamálið við málpolitikkinum er at javnseta málið við onnur fak í KVF og at økja um málsliga tilvitið hjá starvsfólkunum.

KVF viðurkennir, at munur er á talu- og skriftmáli, umframt at munur er á stíllegunum á fjølbroyttu sendingunum, sum KVF miðlar til Føroya fólk. Málsliga tilfarið hjá KVF eigur at vera í samsvari við galdandi mállæru- og stavsetingarreglur, og KVF eigur undir øllum umstøðum at framleiða tilfar á høgum málsligum stigi innan fyri teir karmar, sum hóska til pallin, sendingina og málbólkin.

KVF er ein máslig fyrimynd, og fólk taka tann málburð, sum tey hoyra ella lesa í KVF, til sín. Tí hava starvsfólk í KVF serliga skyldu til at málbera seg tilvitað og umhugsíð.

1. Reglur

- 1.1 Á øllum miðlapallum** hjá KVF skal tað, sum verður sagt og skrivað, vera skilligt innihaldsliga og málsliga. Í summum førum kann vera neyðugt at nágreina merkingina av einum orði, um tað er nýtt orð ella fremmandaorð.
- 1.2 Í tíðindasendingum og øðrum sendingum**, har handrit verður brúkt, skulu starvsfólk málbera seg í samsvari við galdandi mállæru- og stavsetingarreglur.
- 1.3 Í sendingum**, har talumál verður brúkt, kunnu starvsfólk halda seg til egna stíllegu, sum hóskar til málbólkin, men skulu tó altíð málbera seg tilvitað og umhugsíð og vísa góðan málbúð.
- 1.4 Barna- og ungdómstilfar** skal gerast soleiðis, at børn og ung kenna seg aftur í málbúkinum og málbúðinum. Samstundis skal tilfarið vera við til at víðka um málsliga sjónarringin og økja um málsliga tilvitið. Málbúðurin skal tí altíð vera tilvitaður og umhugsin.
- 1.5 Málføri:** Til tess at endurspeгла margfeldið í føroyska málinum skulu ymsu málføri virðast. Tó eiga ókend ella lítið kend orð og orðingar, sum málbólkurin neyvan skilir, ikki at verða brúkt.
- 1.6 Villur:** Óvandaligur og skeivur málbúður ávirkar trúvirðið í innihaldinum og skal tí ikki koma fyri.
- 1.7 Sernøvn** skulu bendast samsvarandi galdandi bendingarreglum, sum eru góðkendar av Málráðnum – tó á slíkan hátt, at tað ikki ger seg inn á persónliga samleikan hjá fólki, sum ber navnið. Er nakað ivamál, skulu galdandi bendingarreglur brúkast.
- 1.8 Framburður:** Nýggir vertir og upplesarar fáa frálæru í framburði, upplestri og rættskriving, áðrenn tey verða sett at røkja uppgávuna.

2. Tekstur, teksting og týðing

- 2.1 Á øllum miðlapallum** hjá KVF skal tað, sum verður sagt og skrivað, vera skilligt innihaldsliga og málsliga. Í summum førum kann vera neyðugt at nágreina merkingina av einum orði, um tað er nýtt orð ella fremmandaorð.
- 2.2 Galdandi mállæru- og stavsetingarreglur** skulu fylgjast.
- 2.3 Er ósamsvar** millum tað, sum verður sagt, og tað, sum skal skrivast, eiga tekstingar og týðingar fyrst og fremst at hava fyrilit fyri málinum.
- 2.4 Talu- og skriftmál:** Tekstarar mugu vera varnir, soleiðis at munurin á talu- og skriftmálinum ikki gerst ov stóur.
- 2.5 Útlendsk orð:** Starvsfólk kunnu umskriva tað, ið gestur sigur, tá ið uppløgd orð ella orðingar finnast á føroyskum. Annars er í lagi at brúka útlendsk orð.

- 2.6 Málføri:** Tænir tað miðlingini, kunnu staðbundin orð ella onnur málførisorð, sum gestur brúkar, verða skrivað, tá ið starvsfólk endurgevur samrøðu í tekstformi.
- 2.7 Fakorð:** Brúkar gestur serstøk fakorð, kann ávísa orðið brúkast á skrift, um vandi er fyri, at rætti týðningurin av tí, sum sagt verður, annars fer.
- 2.8 Útlendsk mál:** Danskt, svenskt og norskt verða ikki týdd á nøkrum miðlapalli. Tó kunnu undantøk gerast, um tað tænar miðlingini. Øll onnur mál skulu týðast.

3. Leiðreglur

- 3.1 Føroysk orð,** máliskur og fastar orðingar skulu takast fram um útlenskar og harvið varðveitast.
- 3.2 Málburðurin** skal virka soleiðis, at øll evni, eisini torskild, verða miðlað skilliga innihaldsliga og másliga.
- 3.3 Máslig ráðgeving** skal vera tøk og væl atkomulig, og starvsfólk eiga at leita sær másliga vegleiðing og hjálp, um ivamál eru.
- 3.4 Mál og málburður** eiga at verða javnsett við onnur fak í KVF. Redaktørurin á sendingum hevur eisini másliga ábyrgd. Redaktørurin kann gera undantak frá ásettum reglum, um so er, at teksta- ella sendingaslag tala fyri tí.
- 3.5 Útlendsk staðarnøvn:** KVF fylgir galdandi reglum hjá Málráðnum um lond og tjóðir og altjóða reglugerðini hjá UNGEGN, sum er staðarnavnanevndin undir ST. Eru ivamál ella ósamsvar millum hesi bæði, eiga fyrilit fyri føroyskari siðvenju, sum má haldast at hava vunnið hevd, at verða tikin framum.
- 3.6 Útlendsk nøvn:** Ongar føroyskar reglur eru fyri umskrivning av útlenskum nøvnum, og tí eigur KVF at fylgja danska leistinum.

4. Tilmæli

- 4.1 Málfrøðingur,** ið virkar sum másligur redaktørur við evstu ábyrgd og evsta avgerðarrætti í másligum ivamálum, eigur at verða settur í starv í KVF. Málfrøðingurin skal syrgja fyri, at málpolitikkurin verður framdur í verki.
- 4.2 Máslig umboð** eiga at vera á øllum deildum, sum kunnu virka fyri og hjálpa starvsfólkum at fylgja málpolitikkinum við livandi og skapandi málburði.
- 4.3 KVF** eigur at vera sjónligt á miðlapallinum við ymsum tilfari um føroyskt mál.

**KRINGVARP
FØROYA**

4.4 Samstarv og samskipti millum KVF og Málráðið eigur at verða skipað um nýggj orð, og hvussu hesi verða tikin í nýtslu, so leingi tey eru gagnlig fyri miðlingina.

4.5 Tilfar til útlendingar: KVF skal vera tilvitað um, at eitt vaksandi tal av fólki í Føroyum hevur annað móðurmál enn føroyskt.

4.6 Barnatilfar: KVF skal stremba eftir at hava alt føroyskt og føroyskað barnatilfar liggjandi á miðlapallum.

Málpolitikkurin er ætlaður sum grundskjal, og tí skulu serskild undirskjøl gerast fyri at útgreina, hvussu málpolitikkurin skal setast í verk í KVF. Hetta arbeiðið skal gerast innanhýsis á stovninum, og avvarðandi starvsfólk eiga at vera við í hesum arbeiði.

Tórshavn, 2. mai 2022